

समाप्ताश्रुतियुक्तिप्रधानाब्रह्मविद्या अथसाधनप्रधानावक्तुमुपक्रमते ऐश्वर्यवामहस्याप्येत्यादिना स्वधर्माचरणपूर्वकं निवृत्तिमार्गनिष्ठोजरांतकावतिक्रामति नान्यथेत्यध्यायतात्पर्यं ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥
 ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ इतिशांति० मो० नै० भा० एकोनविंशत्यधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३१९ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥

युधिष्ठिरउवाच ऐश्वर्यवामहस्याप्यधनंवाभरतर्षभ ॥ दीर्घमायुरवाप्याथकथंमृत्युमतिक्रमेत् ॥ १ ॥ तपसावासुमहताकर्मणावाश्रुतेनवा ॥ रसायनप्रयो
 गैर्वाकैर्नाप्नोतिजरांतकौ ॥ २ ॥ भीष्मउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ भिक्षोःपंचशिखस्येहसंवादंजनकस्यच ॥ वैदेहोजनकोराजाम
 हर्षिवेदवित्तमं ॥ पर्यपृच्छत्यंचशिखंछिन्नधर्मार्थसंशयं ॥ ४ ॥ केनवृत्तेनभगवन्नतिक्रामेज्जरांतकौ ॥ तपसावाथवाबुद्ध्याकर्मणावाश्रुतेनवा ॥ ५ ॥ एवमु
 क्तःसवैदेहंप्रत्युवाचापरोक्षवित् ॥ निवृत्तिर्नतयोरस्तिनानिवृत्तिःकथंचन ॥ ६ ॥ नत्थहानिनिवर्ततेनमासानपुनःक्षपाः ॥ सोयंप्रपद्यतेध्वानंचिरायध्रुवमध्रु
 वः ॥ ७ ॥ सर्वभूतसमुच्छेदःस्रोतसेवोत्थतेसदा ॥ उत्थमानंनिमज्जंतमप्लवेकालसागरे ॥ ८ ॥ जरामृत्युमहाग्राहेनकश्चिदभिपद्यते ॥ नैवास्यकश्चिद्भवतिना
 सौभवतिकस्यचित् ॥ ९ ॥ पथिसंगतमेवेदंदारैरन्यैश्वबंधुभिः ॥ नायमत्यंतसंवासोलब्धपूर्वाहिकेनचित् ॥ १० ॥ क्षिप्यंतेतेनतेनैवनिष्टनंतःपुनःपुनः ॥ काले
 नजातायाताहिवायुनेवाभ्रसंचयाः ॥ ११ ॥ जरामृत्यूहिभूतानांखादितारौटकाविव ॥ बलिनांदुर्बलानांचह्रस्वानांमहतामपि ॥ १२ ॥ एवंभूतेषुभूतात्मानि
 त्यभूतोध्रुवेषुच ॥ कथंहिहप्येज्जातेषुमृतेषुचनसंज्वरेत् ॥ १३ ॥ कुतोहमागतःकोस्मिक्कगमिष्यामिकस्यवा ॥ कस्मिन्स्थितःकभविताकस्मात्किमनुशोचसि ॥
 ॥ १४ ॥ द्रष्टास्वर्गस्यकोन्योस्तितथैवनरकस्यच ॥ आगमांस्त्वनतिक्रम्यदद्याच्चैवयजेतच ॥ १५ ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांति० मोक्ष० पंचशिखजनकसंवा
 देएकोनविंशत्यधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३१९ ॥ ॥ ७ ॥ युधिष्ठिरउवाच अपरित्यज्यगार्हस्थ्यंकुरुराजर्षिसत्तम ॥ कःप्राप्तोवि
 नयंबुद्ध्यामोक्षतत्त्वंवदस्वमे ॥ १ ॥ संन्यस्यतेयथात्मायंव्यक्तस्यात्मायथाचयत् ॥ परंमोक्षस्ययच्चापितन्मेब्रूहिपितामह ॥ २ ॥ भीष्मउवाच अत्राप्युदा
 हरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ जनकस्यचसंवादंसुलभायाश्वभारत ॥ ३ ॥

इदानींगार्हस्थेपिनिवृत्तिनिष्ठामुक्तिबीजभूतासंभवतीतिदर्शयितुंसुलभाजनकसंवादआरभ्यते अपरित्यज्येति बुद्ध्याःबुद्धेः विनीयतेलीयतेऽस्मिन्नितिलयस्थानंमोक्षतत्त्वं ॥ १ ॥ आत्मालिङ्गदेहः
 व्यक्तस्यस्थूलदेहस्यआत्मास्वरूपदेहद्वयंयथात्यज्यते यच्चमोक्षस्यपरंतत्त्वंतद्वदेत्यर्थः ॥ २ ॥ ३ ॥